

**bielański
składowska**

adwokaci / radcowie prawni

KRÓTKA ANALIZA KRYTYCZNA

projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 24 stycznia 2024 r., zmieniającego rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych

W związku z zapytaniem Stowarzyszenia Nauczycieli i Pracowników Oświaty „Nauczyciele dla Wolności” z siedzibą w Warszawie, o legalność rozwiązań przedstawionych w projekcie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, zmieniającego rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych z 22 lutego 2019 r. (wg projektu z dnia 24.01.2024 r., podpisanego cyfrowo przez Pana Damiana Lutostańskiego, zastępcę dyrektora, dalej: „projekt”) - należy wskazać, co następuje:

1. Rozwiązanie zawarte w par. 1 ust. 1 projektu tj. dodanie nowego par. 12a w zmienianym rozporządzeniu, który:

a) wyłącza w klasach I-III możliwość zadawania pisemnych i praktycznych prac domowych w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych,

b) zezwala nauczycielowi w klasach IV – VIII na zadawanie takich pracy, ale wyłącza (zakazuje) ich oceniania oraz przewiduje, że prace te są nieobowiązkowe dla ucznia

- jest niezgodne z ustawą, gdyż **brak dla niego delegacji ustawowej, w szczególności nie stanowi jej powołany w projekcie art. 44 zb ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.**

2. Ponadto, proponowane rozwiązanie stoi w sprzeczności z, gwarantowaną każdemu nauczycielowi mianowanemu przez **art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, swobodą wyboru takich metod nauczania, jakie uważa za najwłaściwsze spośród uznanych przez współczesne nauki pedagogiczne.**

Uzasadnienie

Zgodnie z powołanym wyżej art. 44 zb ustawy o systemie oświaty, Minister Edukacji Narodowej został upoważniony do określenia w rozporządzeniu: „szczegółowych warunków i sposobów oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach publicznych” - a nie do wprowadzania zakazów lub zezwoleń dla nauczycieli na stosowanie określonej metody pracy z uczniami.

Innymi słowy, projektowane rozporządzenie nie może zostać legalnie wydane przez Ministra Edukacji Narodowej, bo nie ma ono podstawy w obowiązującej ustawie (co jest warunkiem sine qua non dla wydania jakiegokolwiek rozporządzenia - **art. 92 ust. 1 Konstytucji**: „Rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu”).

Konieczność rygorystycznego przestrzegania przez ustawodawcę, a więc tym bardziej przez Ministra Edukacji Narodowej, ograniczeń konstytucyjnych związanych z możliwością regulowania zagadnień związanych z ocenianiem uczniów rozporządzeniem, znajduje przy tym potwierdzenie w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (por. **wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 września 2013 r., sygn. akt K 35/12** odnoszący się do poprzednio obowiązującego przepisu, zawierającego delegację dla Ministra Edukacji Narodowej, do uregulowania zasad oceniania uczniów).

Z kolei **art. 12 ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela** gwarantuje każdemu nauczycielowi mianowanemu swobodę stosowania wybranych przez niego metod nauczania, a więc także możliwość podjęcia decyzji, czy w ogóle i w jakim zakresie będzie korzystał z takiego narzędzia jak prace pisemne i praktyczne, w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych.

Projektowana regulacja zmierzająca z jednej strony do wprowadzenia generalnego zakazu takich prac w klasach I-III, a z drugiej do de facto do zwolnienia uczniów z obowiązku wykonywania takich prac w klasach starszych, nawet zleconych przez nauczyciela - wprost ingeruje w swobodę wyboru metod nauczania, sprzecznie z art. 12 ust. 2 Karty Nauczyciela. W konsekwencji, stanowi to o naruszeniu ustawowego uprawnienia zawodowego każdego z nauczycieli, objętego zakresem działania art. 12 Karty Nauczyciela.

Mając na uwadze powyższe, ewentualne wydanie rozporządzenia o treści jak przedstawiona w analizowanym projekcie, stanowić będzie naruszenie przez Ministra Edukacji Narodowej ustawy o systemie oświaty, ustawy Karta Nauczyciela, jak i Konstytucji RP.

Zastrzeżenie:

W niniejszym krótkim opracowaniu nie analizowano pozostałej treści projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, z uwagi na zakres zapytania, skierowanego do autora analizy.

Kraków, dnia 2 lutego 2024 r.

Krzysztof Bielański, radca prawny

